

**СИЛЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МЕНЕДЖМЕНТ МАШИНОЇ КОМАНДИ”**

освітній ступінь	бакалавр
галузь знаній	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
за спеціальністю	255 Озброєння та військова техніка
за спеціалізації	Корабельні енергетичні установки
заклад вищої освіти	Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”
кафедра	Корабельної енергетики та електроенергетичних систем

1. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач:	<i>Бабенчук Микола Святославови</i> , доцент кафедри корабельної енергетики та електроенергетичних систем.
Профайл викладача:	
E-mail:	nikolajbabencuk@gmail.com
Сторінка курсу:	
Консультація:	четвер, 15.00 – 16.00, ауд. 310

2. АНОТАЦІЯ

Начальна дисципліна “Менеджмент машинної команди” є програмою циклу професійної підготовки вибіркової частини навчального плану. Начальна дисципліна “Менеджмент машинної команди” викладається курсантам, які здобувають освіту у відповідності до 6-го рівня Національної рамки кваліфікацій / Першого циклу Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр (*bachelor, first cycle degree*)). Вивчення матеріалу даної навчальної дисципліни сумісно з дисциплінами, які мають наукове, соціально-економічне та військово-спеціальне спрямування дозволяє сформувати майбутнього військово-морського спеціаліста не тільки як лідера нового типу, налаштованого на перемогу, а як технічно грамотного інженера-механіка, якій має комплексне уявлення в питаннях експлуатації корабельних газотурбінних агрегатів та енергетичних установок корабля в цілому.

Підґрунтям для вивчення курсу “Менеджмент машинної команди” є знання та уміння, які отримали курсанти під час вивченні дисциплін циклів загальної та професійної підготовки, а саме: “Фізика”, “Вища математика”, “Теоретична механіка”, “Термогідродинамічні процеси”, “Теорія машин і механізмів”, “Теорія, будова та живучість корабля”, “Корабельні допоміжні механізми та системи”, “Корабельні двигуни внутрішнього згорання”, “Корабельні газотурбінні агрегати”, “Корабельні головні енергетичні установки”. В свою чергу, навчальна дисципліна “Менеджмент машинної команди” є підґрунтям для вивчення дисципліни “Експлуатаційні режими пропульсивного комплексу корабля” та підготовки до підсумкової атестації.

У відповідності до вимог освітньо-професійної програми та професійного стандарту підготовки офіцера тактичного рівня Збройних Сил України навчальна дисципліна “Менеджмент машинної команди” викладається курсантам четвертого курсу.

Основною метою навчальної дисципліни є:

✓ формування знань та вмінь, визначених освітньо-професійною програмою, за сукупністю і рівнями їх сформованості, необхідними для вирішення професійних завдань.

Данна навчальна дисципліна є підґрунтям для подальшого саморозвитку здобувача вищої освіти у майбутній професійній кар'єрі, що відповідає однієї з загальних компетентностей за освітнім стандартом.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни “Менеджмент машинної команди” побудований у вигляді окремих тем, які є самостійним завершеним елементом навчальної програми, тим самим забезпечується побудова змісту та структури вивчення дисципліни в логічно-стрункій, науково-обґрунтованій послідовності, яка дає змогу забезпечити підготовку курсантів за структурно-логічною схемою.

Змістовий модуль 1. Організація бойової та повсякденної діяльності машинної команди корабля (катеру) та судна

Тема 1.1. Бойова та повсякденна організація електромеханічної служби корабля (катеру) та судна

Розглядається бойова та повсякденна організація електромеханічної служби корабля (катеру) та судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Загальні функціональні обов'язки посадових осіб електромеханічної бойової частини корабля (катера) та судна як за ступенями готовності та за імовірними напрямками протидії супротивника. Концепція бойової та повсякденної організації кораблів країн НАТО, зокрема, механічного департаменту або секції.

Тема 1.2. Організація обліку, руху та списання військового майна електромеханічної служби корабля (катеру) та судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України

Організація та правові засади прийняття, передачі посади командира електромеханічної бойової частини корабля (катеру) та судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Організація та ведення обліку військового майна, закріпленого в установленому законодавством порядку за кораблем (катером) та судном, зокрема, електромеханічної бойової частиною. Організація обліку, руху та списання пально-мастильних матеріалів. Загальна організація та концепція передачі вантажів в морі.

Тема 1.3. Організація проведення розслідувань аварій та поломок

Порядок класифікації та проведення розслідування подій з бойовими кораблями (катерами) та суднами, їхніми машинами, механізмами та системами електромеханічної бойової частини, а також порядок подання донесень про події, ведення їх обліку та проведення аналізу та організацію роботи щодо запобігання аварійності у Військово-Морських Силах Збройних Сил України. Приводиться типовий алгоритм дії посадової особи електромеханічної бойової частини під час підготовки та проведення розслідування подій з корабельними технічними засобами.

Тема 1.4. Організація управління контролю за недопущенням забруднення навколишнього середовища

Обов'язки при прийомі (передачі) на корабель пально-мастильних матеріалів, вантажів, обов'язки чергової та вахтової служб, недопущення (попередження) забруднення навколишнього середовища при знаходженні корабля в пункті базування, морі під час ремонту.

Змістовий модуль 2. Електромеханічна підготовка на кораблях (катерах) та суднах Військово-Морських Сил Збройних Сил України

Тема 2.1. Організація електромеханічної підготовки на кораблях (катерах) та суднах Військово-Морських Сил Збройних Сил України

Загальні поняття про електромеханічну підготовку на кораблях (катерах) та суднах Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Планування електромеханічної підготовки на кораблях (катерах) та суднах Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Методика приймання спеціальних завдань електромеханічної підготовки та оцінка спеціальної підготовки електромеханічної бойової частини корабля (катера) судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Змістовий модуль 3. Базові засади управління технічною експлуатацією на кораблях (катерах) та суднах

Тема 3.1. Базові засади управління технічною експлуатацією на кораблях (катерах) та суднах Військово-Морських Сил Збройних Сил України

Технічна експлуатація корабля (катера) судна з позиції складних систем. Нормативні документи з технічної експлуатації кораблів (катерів) та суден Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Організація технічного використання машин, механізмів та систем електромеханічної бойової частини корабля (катеру) та судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Організація системи технічного обслуговування машин, механізмів та систем електромеханічної бойової частини корабля (катеру) та судна Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Загальні поняття про організацію та

планування ремонту кораблів (катерів) та суден Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Закінчення

Стисле узагальнення курсу. Перспективи розвитку кораблів (катерів) та суден Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Організація освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” побудована з урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, а саме, курсанти, науково-педагогічні працівники та адміністрація вищу діють відповідно до: Положення про Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”¹; Положення про організацію освітнього процесу в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”²; Положення про оцінювання знань курсантів (слухачів) за кредитно-модульною системою в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”³; Положення про індивідуальний графік навчання курсантів в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”⁴ та ін.

Академічна доброчесність

Академічна доброчесність – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності курсантами (під час виконання завдань за програмою навчальної дисципліни) вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман. З боку викладача є неприпустимим хабарництво.

За порушення академічної доброчесності курсанти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання

---

¹ <https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/polozhennya-pro-instytut-vijskovo-morskyh-syl.pdf>

⁴ <https://ivms.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-indyvidualnyj-grafik-navchannya-kursantiv.pdf>

(творче завдання (есе), контрольна робота, залік тощо); позбавлення підвищеної академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.

5. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

За умов кредитно-модульної технології навчання контроль успішності курсантів з навчальної дисципліни “Менеджмент машинної команди” поділяється на поточний, самоконтроль та підсумковий контроль з навчальної дисципліни.

Поточний контроль успішності – це перевірка знань курсантів, що проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до робочої навчальної програми дисципліни. Його мета – систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних (творчих) завдань тощо. Застосування поточного контролю під час викладання навчальної дисципліни дозволяє отримати зворотній зв’язок з аудиторією, стимулювати навчально-пізнавальну діяльність курсантів та використовувати принципи диференціювання та індивідуальності для оцінки успішності курсантів.

Самоконтроль, має на меті, оцінку курсантами ступені засвоєння кейса (теми), заняття, шляхом проведення самооцінювання. Питання для самоконтролю наводиться у заключній частині кожного кейсу (теми).

Підсумковий контроль проводиться по закінченню курсу вивчення навчальної дисципліни та має на меті перевірити ступень засвоєння навчального матеріалу та набуття освітніх і професійних компетентностей курсантами. При цьому застосовується принцип об’єктивності оцінювання знань курсантів. Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8-го семестру за результатами складання підсумкового тестування з навчальної дисципліни та на підставі результатів модульно-рейтингового контролю на протязі навчання.

Під час оцінювання результатів курсантів на кожному етапі контролю їх успішності, викладач, дотримується *принципу об’єктивності*, тобто кожна окрема оцінка має бути об’єктивною і відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань і вмінь.

Розподіл балів, які отримують курсанти

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться курсантам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (R) за семестр з навчальної дисципліни, в якому передбачений підсумковий контроль у вигляді **екзамену**, формується як сума **рейтингового балу (R_C)** та **балів за екзамен (R₃)**:

$$R = R_C + R_3.$$

Сума всіх рейтингових балів за формується за:

- виконання восьми практичних завдань;
- виконання щодинадцяти групових завдань;
- виконання шести семінарських завдань;
- штрафні та заохочувальні бали;
- відповідь на заліку.

Рейтинговий бал за семестр складає:

$$R_C = R_{ПЗ} + R_{ГЗ} + R_{СМ} \pm R_{ЗБ} = 24,0 + 22,0 + 18,0 + 16,0 = 80,0 \text{ балів.}$$

Розподіл рейтингових балів успішності курсанта зі змістового модуля навчальної дисципліни (відповідно до її структури), представлена у табличній формі:

Розподіл балів

Поточне оцінювання та самостійна робота				Екзамен	Сума
модуль					
Змістовий модуль 1 (тема 1 – 4)	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Заохочувальн і/штрафні бали	20,0	100
38	12	14	16,0		

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання за семестр

Робота на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів ($R_{ПЗ}$) на всіх практичних заняттях дорівнює:

$$R_{ПЗ} = 3,0 \times 8 = 24,0 \text{ бал.}$$

Ваговий бал за одне практичне заняття дорівнює – 3,0:

- повне та самостійне виконання практичного завдання _____ 3,0;
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання _____ 2,0;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача _____ 1,0;
- курсант (студент) не здатний виконати практичне завдання навіть з допомогою викладача _____ 0.

Робота на групових заняттях.

Максимальна кількість балів ($R_{ГЗ}$) на всіх групових заняттях дорівнює:

$$R_{ГЗ} = 2,0 \times 11 = 22,0 \text{ балів.}$$

Ваговий бал за одну відповідь дорівнює – 3,0:

- повна та обґрунтована відповідь на запитання _____ 2,0;
- повна відповідь на запитання _____ 1,5;
- неповна відповідь на запитання _____ 1,0;
- відсутня відповідь на _____ 0.

Робота на семінарському занятті.

Ваговий бал за одну відповідь дорівнює – 4,0:

Максимальна кількість балів (R_{CM}) на всіх семінарських заняттях дорівнює:

$$R_{CM} = 3 \times 6 = 18 \text{ балів.}$$

- послідовно-логічне побудована доповідь з ілюстративним представленням матеріалу _____ 3,0;
- деякі порушення послідовно-логічне схеми побудови доповіді _ 2,0;
- доповідь не в повній мірі відповідає заявленій темі _____ 1,0;
- відсутня відповідь на семінарському занятті _____ 0.

Штрафні та заохочувальні бали.

Сума штрафних, так і заохочувальних балів (R_3) не має перевищувати $0,2R_C$ (**16,0 балів**):

- активна участь в роботі на групових та практичних заняттях ____ +1,0;
- виконання завдань з удосконаленням методичних та дидактичних матеріалів з дисципліни _____ +2-5;
- участь у конкурсі наукових праць інституту _____ +2-5;
- відсутність на практичному, лабораторному груповому занятті без поважної причини _____ – 3,0.

Умови допуску до заліку

Курсант, який набрав протягом семестру рейтингову оцінку менше за 31 балів, до екзамену не допускається. Він отримує оцінку F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.

Курсант, який набрав протягом семестру рейтингову оцінку (в балах) від 35 до 49 балів та не має поточних заборгованостей допускається до складання екзамену.

Якщо курсант за результатом складання екзамену має рейтинговий бал менше за 49, то він отримує оцінку FX (незадовільно) з можливістю повторного перескладання екзамену. Перескладання екзамену проводиться за окремим розкладом.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання за залік

Максимальна кількість балів за екзамен (R_E) дорівнює – 20,0:

критерії оцінювання	бали
– повна відповідь на два теоретичні питання і у повному обсязі правильно вирішена практична задача екзаменаційного білету	20,0;
– повна відповідь тільки на два теоретичні питання білету ____	15,0;
– повна відповідь тільки на одне теоретичне питання білету __	10,0;
– правильна та у повному обсязі вирішено практичну задачу	10,0;

екзаменаційного білету _____	
– часткова відповідь на одне теоретичне питання білету _____	5-9;
– практичну задачу білету вирішено не у повному обсязі _____	6-9;
– відповідь на теоретичне питання білету містить грубі помилки	1-4;
– вирішення практичної задачі білету містить грубі помилки _	1-5;
– відсутність відповіді на теоретичне питання білету _____	0;
– відсутність вирішення практичної задачі білету _____	0.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) за семестр (R) переводиться згідно з таблицею 1. Отримані результати вносять до відомості обліку успішності.

Таблиця 1

Значення R	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	“відмінно”
80 – 89	B	“дуже добре”
65 – 79	C	“добре”
55 – 64	D	“задовільно”
50 – 54	E	“достатньо”
35 – 49	FX	“незадовільно”
1 – 34	F	“неприйнятно”

Перескладання екзамену проводиться за окремим розкладом.

Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни охоплює: підручники та посібники, зазначені у списку літератури, нормативні документи та інтернет-ресурси (відображаються у додатковому матеріалі, що розміщений на *Google disk* чи *Google Calendar* викладача).

Рекомендована література

Базова

1. Логишев И. В. Управление технической эксплуатацией флота : учебник / И. В. Логишев, О. А. Онищенко. - Одесса : Фенікс, 2016. - 232 с.
2. Кирюхин А.Л. Управление технической эксплуатацией флота: у 2 ч. Ч. 2: Планирование технического обслуживания и ремонт судов: учебник / А.Л. Кирюхин, С.П. Жданов. – Севастополь : вид. АВМІ ім. П. С. Нахімова, 2012. – 118 с.

3. Рудницкий В.И. Особенности моделирования систем технической эксплуатации судовых энергетических установок / В.И. Рудницкий. – Л.: вид. ЦНИИ Крылова, 1990. – 48 с.
4. Francesco Baldi. Modeling, analysis and optimization of ship energy systems. – Gothenburg (Sweden): Chalmers University of Technology, 2016. – 246 с.
5. Денисов В.Г. Методы и средства технического диагностирования судовых энергетических установок : монография / В.Г. Денисов. – Одесса : Феникс, 2008. – 345 с.
6. Березенчук Э.Г. Коммерческая эксплуатация морского флота : уч. пособ. / Э.Г. Березенчук, А.Ф.Лысый. – Одесса : вид. ОНМА, 2006. – 184 с.

Допоміжна

1. Логішев І.В. Технічна експлуатація суднових технічних засобів і безпечно несення вахти / І.В. Логішев, Ю.Н. Даніленко. – Одеса : НУ “ОМА”, 2019. – 470 с.
2. Сторожев В. П. Технология судоремонта : учебник / В. П. Сторожев. - Херсон : ОЛДИ-ПЛЮС, 2014. - 552 с.
3. Характерні аварії і поломки технічних засобів у Військово-Морських Силах Збройних Сил України / [С. О. Зайцев, І. Б. Слободянюк, С. О.Федотов, С. Г. Воронцов].– Севастополь: Управл. озбр. і судноремонту ВМС, 2002.– 60 с. – (М-во Оборони України, Управління озброєння і судноремонту ВМС України).
4. Бабич Ю. И. Характерные аварии и поломки технических средств кораблей ВМФ / Ю. И. Бабич, Ю. Н. Андреев, П. Ф. Котосов. – М.: Воениздат, 1987. – 132 с. – (М-во Оборони СССР; вып. 6).
5. Топалов В. П. Оценка риска при эксплуатации судов : уч. пособ. / В. П. Топалов, В. Г. Торский. - Одесса : Астропринт, 2010. - 126 с.
6. Методология расследования аварий и инцидентов на море : уч.-практич. пособ. / Л. А. Позолотин [и др.]. - Одесса : Астропринт, 2008. - 182 с.
7. Топалов Е. П. Маркетинг и менеджмент в судоходстве : основные понятия, элементы и принципы : уч. пособ. / Е. П. Топалов, В. Г. Торский. - Одесса : Астропринт, 2008. - 84 с.
8. Торский В. Г. Управление судовыми экипажами : уч. пособ. / В. Г. Торский, В. П. Топалов. - Одесса : Астропринт, 2000. - 212 с..

Керівні документи

1. Курс підготовки надводного корабля.
2. Наказ ГК ВМС ЗС України №355 від 17.12.2007р. “Правила підготовки до боротьби за живучість на кораблях ВМС ЗС України”.
3. Наказ ГК ВМС ЗС України №61 від 06.02.2004р. “Порадник з боротьби за живучість корабля, якій перебуває в ремонті”.
4. Наказ ГК ВМС ЗС України №163 від 12.06.2002р. “Методичні рекомендації для відпрацювання первинних заходів боротьби за живучість особового складу на кораблях ВМС ЗС України”.

5. Наказ ГК ВМС ЗС України №62 від 06.02.2004р. “Порадник з боротьби за живучість надводного корабля”.

6. Наказ Командувача ВМС ЗС України №378 від 14.09.1998р. “Про запровадження в дію інструкції з підтримання технічної готовності кораблів Військово-Морських Сил України”.

7. Наказ ГК ВМС ЗС України №287 від 11.10.2002р. “Інструкція по виконанню бойових вправ для спрямлення надводного корабля”.

8. Наказ ГК ВМС ЗС України №268 від 26.09.2002р. “Інструкція для застосування засобів імітації під час корабельних бойових навчань для боротьби за живучість особового складу на кораблях ВМС ЗС України”.

9. Наказ ГК ВМС ЗС України №147 від 05.06.2007р. “Порадник щодо контролю стану живучості кораблів ВМС ЗС України”.

10. Наказ ГК ВМС ЗС України №143 від 14.05.03 ”Порадник щодо використання та утримання аварійно-рятувального майна надводних кораблів, суден і підводних човнів ВМС ЗС України”.

11. Керівництва з експлуатації технічних засобів надводних кораблів ВМС ЗС України.

12. Наказ Командувача ВМС ЗС України №300 від 20.10.2006р. „Правила водолазної служби Військово-Морських Сил Збройних Сил України”.

13. Методика проведення занять, тренувань, одиночних і часткових бойових навчань на кораблях і в частинах ВМС ЗС України.

14. Організаційно-методичні вказівки щодо бойової підготовки Військово-Морських Сил Збройних Сил України на поточний навчальний рік.

15. Директива Командувача ВМС ЗС України №4 від 22.06.2007р. «Про удосконалення заходів щодо забезпечення живучості кораблів ВМС ЗС України».

16. Наказ ГК ВМС ЗС України №417 від 26.10.2001р. «Порадник з організації спеціальної підготовки з'єднань та кораблів ВМС ЗС України».